

Козар Д.С., аспірант кафедри Економічного аналізу та фінансів, ДВНЗ "НГУ", м. Дніпропетровськ

ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕХАНІЗМУ КОНТРОЛІНГУ В УМОВАХ АКТИВІЗАЦІЇ ЗОВНІШНІХ ТА ВНУТРІШНІХ РИЗИКІВ

Еволюція зовнішнього середовища має безпосередній вплив на розвиток промислового підприємства, бо кожне підприємство функціонує під впливом певних зовнішніх та внутрішніх факторів (ризиків).

В таких умовах завданням контролінгу, як ефективного механізму управління промисловим підприємством, на нашу думку, має бути така послідовність прийняття рішень, яка дозволяє запобігти потраплянню підприємства в область нестійкого стану, або, якщо це все ж сталося, мінімізувати втрати в процесі повернення до стійкого стану.

Для вирішення цього завдання нами розроблено такий механізм контролінгу на промисловому підприємстві, який дозволить своєчасно (оперативно) впливати на зміни (фактори впливу, ризики), відхилення показників, що сприятиме досягненню стратегічних цілей підприємства. Трансформацію механізму контролінгу в умовах активізації впливу зовнішніх та внутрішніх ризиків нами запропоновано здійснити за допомогою оптимізації процесу бюджетування, як основного інструменту, який забезпечує ефективне функціонування механізму контролінгу.

Було доведено, що в процесі розробки бюджетів доцільним є використання оптимізаційних методів, сутність яких полягає в максимізації прибутку при передбачуваних обмеженнях обсягів попиту, виробництва, рівня цін, підвищенні ефективності та надійності функціонування підприємства.

В ході бюджетування необхідно забезпечити врахування стратегічних цілей промислового підприємства. Це дозволяє інтегрувати бюджетування з системою параметрів функціонування підприємства, які відображають стратегію розвитку підприємства, та системою менеджменту якості

(удосконалення процесів, пов'язаних з роботою із споживачами, проектуванням та розробками новітніх підходів до реалізації, удосконаленням закупівлі тощо).

Саме з цією метою трансформацію процесу бюджетування нами рекомендується розробляти з використанням оптимізаційних блоків, а саме: "управління виробничими запасами", "управління запасами готової продукції", "оптимізація обсягу продажів", "вибір оптимального варіанту технічної політики", "вибір дивідендної політики", "вибір джерел формування позикових коштів" тощо. Це дає змогу здійснювати поетапну оптимізацію параметрів функціонування промислового підприємства, визначати оптимальну політику закупівлі та збереження товарів, управляти дебіторською та кредиторською заборгованостями, визначати оптимальний бюджет інвестиційних витрат тощо.

Така трансформація алгоритму бюджетування, як основного інструменту контролінгу, викликана необхідністю забезпечення ефективного функціонування промислового підприємства в умовах впливу внутрішніх та зовнішніх ризиків на кожному з етапів його функціонування.

В результаті проведеного дослідження було виявлено, що вихідні параметри оптимізаційних блоків є вхідними для відповідного бюджету на кожному з етапів процесу бюджетування на промисловому підприємстві. Доведено, що механізм контролінгу повинен супроводжуватись оптимізацією таких параметрів, як:

- обсяг виробничих запасів;
- обсяг запасів готової продукції;
- обсяг капітальних вкладень;
- обсяг продажів продукції;
- розмір матеріальних витрат на виробництво продукції;
- обсяг витрат на збут.